

FIȘA DISCIPLINEI

Noutăți morfosintactice în GALR / Poetici și programe literare

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”
1.2. Facultatea	Litere
1.3. Departamentul	Limba română și lingvistică generală
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limba și literatura română / Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Curs opțional limbă și literatură 5: Noutăți morfosintactice în GALR / Poetici și programe literare				Codul disciplinei	LLX5101 LLR5163	
2.2. Titularul activităților de curs			Lect. univ. dr. Cipriana-Elena ÇAVAŞ					
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic			Lect. univ. dr. Cipriana-Elena ÇAVAŞ					
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar / curs practic	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					21
Tutoriat (consiliere profesională)					21
Examinări					2
Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					14
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					98
3.8. Total ore pe semestru					154
3.9. Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
--------------------	---------------

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4.2. de competențe	Cunoștințe elementare teoretice și practice în domeniul morfologiei și sintaxei limbii române
--------------------	---

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu tablă, audio-CD, laptop, fotocopii, cărți
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sală de curs dotată cu tablă, audio-CD, laptop, fotocopii, cărți Prezența la cursurile practice este obligatorie în proporție de 75%

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none"> Cursul dezvoltă competențele de interpretare, argumentare și analiză dobândite de studenți în cadrul disciplinelor fundamentale de LRC. În mod special, studenții vor dobândi competența de a utiliza noua terminologie vehiculată de GALR și de a o întrebuința în descrierea morfosintaxei românei contemporane
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea și aplicarea noțiunilor (și a cunoștințelor) de morfosintaxă atât la nivel teoretic, cât și la cel practic în diferite alte domenii (complementare) ale lingvisticii Utilizarea noțiunilor de morfosintaxă în cadrul echipelor transdisciplinare în diverse alte domenii de cercetare și pe diferite paliere și compartimente științifice Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Cursul prezintă problemele de morfologie și sintaxă, precum și aspectele de noutate în GALR
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Constatarea modului în care în GALR s-a realizat „actualizarea științifică a descrierii” și „valorificarea rezultatelor obținute de cercetările consacrate limbii române” Surprinderea mutațiilor de interpretare în acord cu tendința/efortul de <i>unificare și simplificare terminologică</i> Constatarea faptului în ce măsură GALR este o <i>punte de legătură</i> între <i>viziunea configurată în termenii propuși de descrierea din 1963 și cercetările perioadei care i-a urmat</i> Parcursarea claselor lexico-gramaticale așa cum sunt acestea descrise în GALR 2005 și discutarea caracterului normativ al inovațiilor, precum și deschiderile/limitele interpretative în funcție de un anumit destinatar al descrierii

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
----------	-------------------	------------

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

Prezentarea în detaliu a ofertei de curs.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Unități în descrierea morfosintactică. Definiri-sinteză. Concepte-cheie: semn lingvistic minimal, morfem, cuvânt, enunț.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Clase de cuvinte. Mutații în organizarea lexico-gramaticală: flexiune, posibilități combinatorii, caracteristici morfologice, proforme.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Substantivul (1): caracteristici semantice, categorii, gen, număr, declinare, posibilități combinatorii, dependență, nondependență, adjunct, substantive abstracte, substantive masive, conversiune.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Substantivul (2): o categorie în discuție: determinarea, raportul cu alte clase lexico-gramaticale, gramatica substantivelor proprii, relevanța morfologică a derivării.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Adjectivul. Clasificare: calificative, categoriale, verbale, variabile, defective, invariabile, intensitate sau comparație, posibilitățile combinatorii, conversiunea.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Pronumele: eterogenitate semantico-referențială, persoană, număr, gen pronominal, caz, personal, de politețe, de întărire, reflexiv, posesiv, demonstrativ, nehotărât, interogativ, relativ, negativ, de cuantificare, forme hibride, relativ-exclamative.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Numeralul: cardinal, ordinal, colectiv, multiplicativ, fracționar, distributiv, adverbial, forme mixte, posibilități combinatorii, clase lexico-gramaticale de contact.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Verbul (1): sintactic și sintactico-semantic, actanți, restricții de formă, monovalență, bivalență, trivalență, tranzitiv, intransitiv, ergativ, personal, impersonal.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Verbul (2): copulativ, noncopulativ, atributiv, obiect indirect, obiect prepozițional, obiect secundar, mod, timp, aspect, diateză, număr, persoană.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Adverbul: analizabile, neanalizabile, locuțiuni, integrate, neintegrate sintactic, de loc, de timp, de mod, cantitative, de cauză și scop, concesive, demonstrative, nehotărâte, negative, de modalitate epistemică, deontică, apreciativă, relaționale, de atitudine.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Conjunția: analizabile, neanalizabile, locuțiuni, restricții sintactice și semantice,	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră,	

valori contextuale, coordonatoare, subordonatoare, valori contextuale, conversiuni în alte clase lexico-gramaticale.	exercițiul, analiza.	
Prepoziția: analizabile, neanalizabile, regim, locuțiuni, regentul grupului prepozițional, sensuri intrinseci, sensuri contextuale, omonimii între prepoziții și alte părți de vorbire.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Interjecția: interjecții propriu-zise și onomatopee, primare, secundare, autonomia comunicativă, descrierea formei, clasificare, tipuri de valori, roluri, relația interjecției cu alte clase lexico-gramaticale.	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiul, analiza.	
Bibliografie *** <i>Gramatica limbii române</i> , Editura Academiei, București, 1963. *** <i>Gramatica limbii române</i> , I. Cuvântul, II. Enunțul, Editura Academiei Române, București, 2005. Çavaș, Cipriana-Elena, <i>O abordare morfosintactică și stilistică a operei lui Ion Creangă în școala românească</i> , Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2021. Çavaș, Cipriana-Elena, <i>Particularitățile substantivului în cadrul grupului nominal. Compendiu</i> , Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2024. Peica, Cipriana-Elena, <i>Clasa substantivului în limba română contemporană (The Noun Class in Contemporary Romanian)</i> , Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2018. Peica, Cipriana-Elena, <i>O tipologie a relațiilor sintactice. Abordare contrastivă română și franceză</i> , Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2018. Irimia, D., <i>Gramatica limbii române</i> , Editura Polirom, Iași, 2005. Neamțu, G.G., <i>Teoria și practica analizei gramaticale, ediția a II- a revăzută, adăugită și îmbunătățită</i> , Editura Paralela 45, Pitești, 2007. Gencărău, Ștefan, <i>Sintaxa limbii române</i> , Editura Polirom, Iași, 2000. Tomescu, Domnița, <i>Gramatica numelor proprii în limba română</i> , Editura All, București, 1998. Neamțu, G.G., <i>Predicatul în limba română</i> , Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986. Drașoveanu, D.D., <i>Teze și antiteze în sintaxa limbii române</i> , Clusium, Cluj-Napoca, 1997.		
8.2 Seminar / curs practic	Metode de predare	Observații
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	

Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Analize morfosintactice.	Explicația, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiul, analiza.	
Bibliografie Dimitriu, Corneliu, <i>Tratatul de gramatică a limbii române. Morfologia</i> , Institutul European, 1999. *** <i>Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii românei</i> , Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Univers Enciclopedic, București, 2021.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă în alte centre universitare din țară și în străinătate, ca de exemplu: Universitatea din București, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași etc.
- La finalizarea studiilor, absolvenții vor fi licențiați în 2 limbi: română și una din limbile pe care și-o vor alege din oferta educațională a facultății.
- Absolvenții secției de limbă și literatură română pot deveni profesori sau pot să lucreze în diferite domenii, ca de pildă: diplomatie, companii aeriene, birouri de traduceri, la radio și tv, edituri etc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Corectitudine în însușirea cunoștințelor teoretice și practice legate de morfosintaxa limbii române contemporane Înțelegerea importanței disciplinei studiate și a legăturii acesteia cu alte discipline de specialitate Evaluarea continuă a performanțelor	Colocviu	90%
	Nota maximă se constituie din activități alternative și din punctajul obținut la examenul final Caracterul alternativ al activităților/mijloacelor de evaluare nu conduce la mai mult de 10 puncte. Nu se acordă punct din oficiu.	Fiind un curs opțional, estimăm că vor participa studenți interesați de problematica specială a cursului, drept pentru care evaluarea va presupune un referat preliminar examenului, privind abordarea comparativă a unei	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

		clase/părți de vorbire, din perspectiva celor două ediții ale Gramaticii (2 puncte), iar în cadrul colocviului: o secvență de analiză cu specificarea diferențelor între cele două ediții ale Gramaticii , inclusiv cu evidențierea competențelor ortografice (3 puncte), o secvență de argumentare a unor probleme de teorie în acord cu GA și GALR (3 puncte), un punctaj acumulat prin implicarea în debaterile de la curs (2 puncte) Nu se acordă punct din oficiu. Se acordă, alternativ, puncte pentru activitatea de cerc sau participare la sesiunea cercurilor studențești cu lucrare și susținere apreciată de juriu.	
10.5 Seminar / curs practic	Aplicarea cunoștințelor de morfologie și sintaxă în analize morfosintactice complexe	Realizarea temelor pe parcursul semestrului Prezența la seminar este obligatorie în proporție de 75%	10%
	Conștiinciozitate, studiul individual și în grup		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • gradul de asimilare a limbajului de specialitate • însușirea corectă a noțiunilor teoretice de morfosintaxă și aplicarea acestora în studiul limbii române contemporane 			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
	Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data completării:
21.01.2025

Numele și semnătura titularului de curs

Cipriana-Elena CAVAS

Semnătura titularului de seminar/
curs practic

Cipriana-Elena CAVAS

Data avizării în Departament:
22.01.2025

Numele și semnătura directorului de departament

Daiana-Theodora CUIBUS

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului